

overwogen
Z E Ciri 9/8
Depneu -

7718

aan Zijne Excellentie Mr E. Toxopeus
Minister van Binnenlandse Zaken
Binnenhof
's Gravenhage.

9/8 dep
in dossier
1/9

Excellentie,

In antwoord op Uw brief van 4 augustus jl. moge ik U mededelen, dat ik graag bereid ben U in te lichten omtrent enige punten, welke aan de orde kwamen bij het zuiver persoonlijke onderhoud dat ik enige tijd geleden met den heer F. Kirihio heb gehad. Ik heb helaas niet het voorrecht den heer S. Hindom persoonlijk te kennen.

In bedoeld persoonlijk gesprek heb ik den heer Kirihio mededeling gedaan van mijn visie op het belang van de Papoea's zoals zich dit in de concrete situatie presenteert. Voor de Papoea's immers moet, zo heb ik vooropgesteld, niet de vraag of Nederland in verband met gedane beloften schone handen weet te houden relevant zijn. Ik heb in dit verband gewezen op het reële gevaar van militaire verovering, althans van de voornaamste plaatsen, en op de desastreuze gevolgen welke uit een zodanige verovering voor de toekomst van de Papoea's zouden kunnen voortvloeien, te weten het verloren gaan van wat is bereikt. Inderdaad heb ik gezegd, dat het gevaar dat Indonesië tot gewelddadigheden overgaat met de dag groter wordt in verband met Russische wapenleveranties. Ten einde echter bij U geen misverstand te bevorderen, moge ik hieraan toevoegen, dat ik den heer Kirihio mededelingen heb gedaan over de door mij gevoerde gesprekken met Indonesische autoriteiten en dat ik hem in het bijzonder heb gezegd, dat uit deze gesprekken zonneklaar is gebleken, dat in Indonesië deze weken een beslissende vergadering zal worden gehouden over de te volgen koers, dat eventueel van een zodanige beslissing op 17 augustus zal blijken en dat indien Indonesië tot de conclusie zou komen, dat er geen opening is gekomen voor een vreedzame en vrijwillige aansluiting van Nieuw Guinea bij Nederland,

?

thans een richting zal worden ingeslagen, van welke het niet wel mogelijk zal zijn terug te komen naar een vreedzame en geleidelijke overgang, bij welke met Nederlandse en met Papoeese gevoeligheden zo kunnen worden rekening gehouden. Dit is dus het "iets" dat op 17 augustus a.s. zou gebeuren, zoals dit toen in mijn gesprek met den heer Kirihio aan de orde kwam.

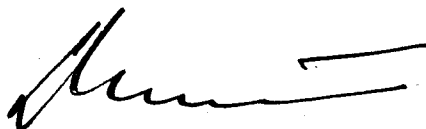
Ik heb den heer Kirihio inderdaad de persoonlijke raad gegeven zich nauwkeurig te laten inlichten, indien dit bereikbaar is, over de Nederlandse defensieplannen ten aanzien van Nieuw Guinea. Uiteraard is hierbij niet ter sprake gekomen, wat de marine doet als de marine zelf rechtstreeks wordt aangevallen, doch alleen wat de marine doet als een groot opgezette aanval wordt ondernomen. Buitendien heb ik uiteengezet, hoe het naar de openlijke mededeling van de Reg-ring stond met beloften van internationale hulp en hoe ik deze zaak persoonlijk zag. Abstractie makende van een hier uit te breken conflict tussen de Verenigde Staten en de Sowjet-Unie zelf zie ik - zo heb ik gezegd - geen enkele grond voor vertrouwen in internationale militaire en effectieve bijstand; ik heb den heer Kirihio gezegd, dat als ik Papoea was ik mij erop zou baseren, dat dergelijke bijstand niet zal komen. Dan heb ik den heer Kirihio uiteengezet, welke verklaringen verschillende Nederlandse ministers, ^{en} de heren Oud en Van Doorn hebben gedaan over de verdediging door Nederland van Nieuw Guinea onder bedoelde omstandigheden: geen druppel Nederlands bloed. Dat onder deze omstandigheden de marine primair zal moeten trachten in geval van een grote aanval zonder internationale bijstand de evacuatie van Nederlanders te assisteren is een voor de hand liggende conclusie. De vraag of ik over vertrouwelijke informatie beschik in dit verband is misschien ter sprake gekomen, doch hoogstens als een anecdote, welke het betoog kon adstrueren; de inhoud van wat ik in dit verband heb verteld is dan ook niet juist overgekomen en hierboven heb ik U, voorzover het relevant is, meegedeeld wat ik in feite en zakelijk over de defensie heb meegedeeld als mijn visie op de zaak. Ik heb het advies gegeven, dat de heer Kirihio dit alles eerst maar eens te bevoegder plaatse moet gaan controleren en hetgeen hem dan werd meegedeeld nauwkeurig moet

toetsen aan het reële belang van de Papoea's, zulks om de eenvoudige reden, dat velen in Nederland meer op hetgeen zij beloofden letten dan op de feitelijke situatie der Papoea's, een begrijpelijke déformation professionnelle.

Ik vertrouw U hiermede voldoende te hebben geïnformeerd over het door U aan de orde gestelde door mij gevoerde zuiver persoonlijke gesprek achter een kop thee en met een glas wijn, informaties welke ik met des te meer genoegen verstrekt naarmate U haar op hoger prijs zoudt stellen.

Daar het hier betreft een geheel persoonlijk gesprek meen ik verplicht te zijn tegenover mijn gesprekspartner hem afschrift van deze brief te doen toekomen, zulks met verzoek dit afschrift wel als confidèntieel te willen beschouwen.

Met mijn gevoelens van oprechte hoogachting,

5 Augustus 67.